

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών

Τεχνητή Νοημοσύνη

Ενότητα 4: Προβλήματα Ικανοποίησης Περιορισμών

Αν. καθηγητής Στεργίου Κωνσταντίνος

kstergiou@uowm.gr

Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

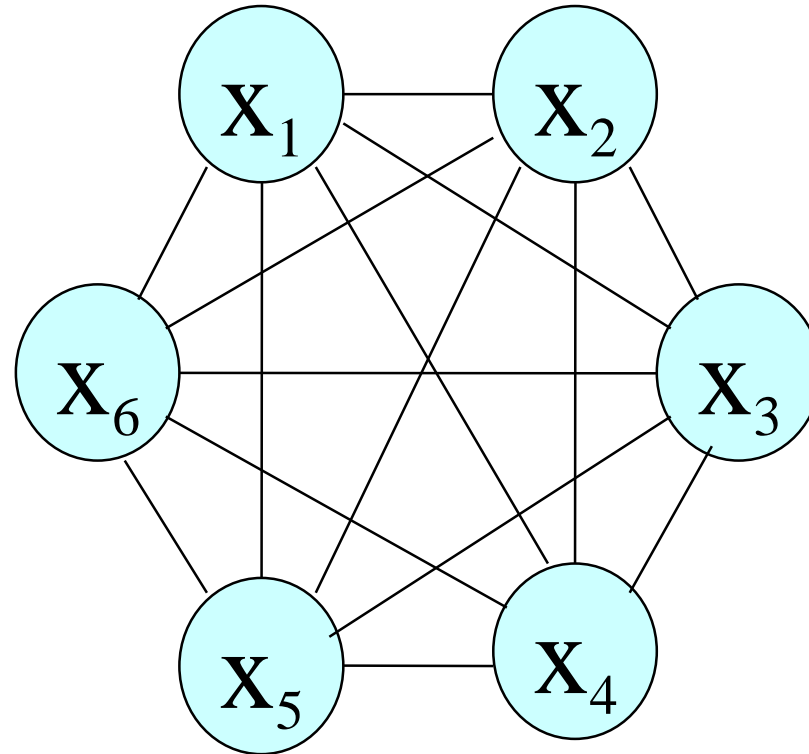
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Προγραμματισμός με Περιορισμούς (1/2)

Προβλήματα Ικανοποίησης Περιορισμών (1/3)

- Το Πρόβλημα Ικανοποίησης Περιορισμών (*Constraint Satisfaction Problem – CSP*) είναι μια σημαντική υποκατηγορία της Τεχνητής Νοημοσύνης.
 - Ένα CSP είναι ένα πρόβλημα αναζήτησης με *ιδιαίτερα χαρακτηριστικά* που το διαφοροποιούν από τα γενικά προβλήματα αναζήτησης.
 - ✓ Ο χώρος αναζήτησης είναι πεπερασμένος,
 - ✓ το δέντρο αναζήτησης είναι πεπερασμένο,
 - ✓ το ζητούμενο είναι να αναθέσουμε τιμές σε ένα σύνολο μεταβλητών ώστε να ικανοποιούνται κάποιοι περιορισμοί.
 - Π.χ. n-queens, χρωματισμός γράφων, χρονοπρογραμματισμός, κ.α.
 - ✓ Δε μας ενδιαφέρει το μονοπάτι προς τη λύση.
 - Όπως θα δούμε η βασική τεχνική επίλυσης βασίζεται σε **αναζήτηση κατά βάθος!**

Περιορισμοί υπάρχουν Παντού!

- Η Αίθουσα Α είναι κατειλημμένη από 16:00 ως 18:00.
- Κίνηση στο Δίκτυο < 100 Gbytes/sec.
- Μισθός < 25k Ευρώ.
- Το τραίνο για Πάτρα πρέπει να φύγει το λιγότερο 20 λεπτά πριν καταφτάσει το τραίνο από Θεσσαλονίκη.
- Δε μπορούμε να τοποθετήσουμε δύο βασίλισσες με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτίθεται η μια στην άλλη...

Προγραμματισμός με Περιορισμούς (2/2)

- Η ανάπτυξη τεχνικών και συστημάτων επίλυσης CSPs οδήγησε στη δημιουργία ενός νέου είδους προγραμματισμού.
- Ο προγραμματισμός με περιορισμούς (*constraint programming*) είναι μια μορφή δηλωτικού προγραμματισμού (*declarative programming*):
 - Δηλώστε το πρόβλημα (μεταβλητές και περιορισμούς).
 - Η μηχανή επίλυσης θα βρει μια λύση.
- Η αναπαράσταση με περιορισμούς είναι το ενδεδειγμένο μοντέλο σε πολλά δύσκολα συνδυαστικά προβλήματα:
 - Χρονοπρογραμματισμός.
 - Δρομολόγηση οχημάτων.
 - Ανάθεση πόρων...

Προβλήματα Ικανοποίησης Περιορισμών (2/3)

- Ένα πρόβλημα ικανοποίησης περιορισμών (*constraint satisfaction problem – CSP*) ορίζεται από:
 - Ένα σύνολο **μεταβλητών** (variables) X_1, \dots, X_n :
 - ✓ Κάθε μεταβλητή X_i έχει ένα **πεδίο ορισμού** (domain) D_i με τις πιθανές της **τιμές** (values).
 - ✓ Συνήθως τα πεδία ορισμού είναι πεπερασμένα.
 - Ένα σύνολο **περιορισμών** (constraints) C_1, \dots, C_m :
 - ✓ Κάθε περιορισμός περιλαμβάνει ένα υποσύνολο των μεταβλητών και προσδιορίζει τους επιτρεπούς συνδυασμούς τιμών για αυτό το υποσύνολο.
 - ✓ Ένας ***n*-αδικός** (*n*-ary) περιορισμός C σε ένα σύνολο μεταβλητών X_1, \dots, X_k είναι ένα υποσύνολο του καρτεσιανού γινομένου $D_1 \times \dots \times D_k$.

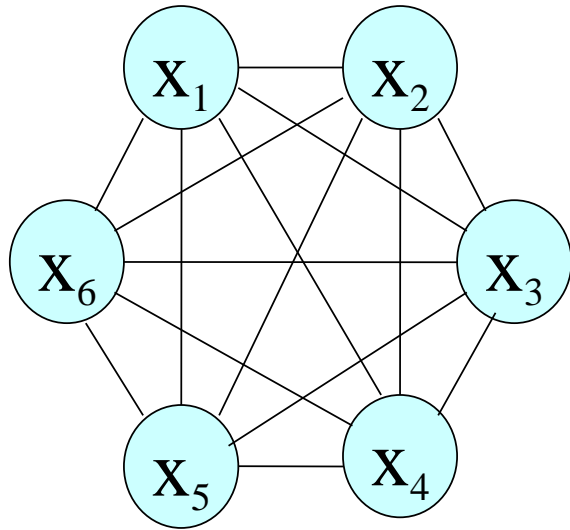

Προβλήματα Ικανοποίησης Περιορισμών (3/3)

- **Λύση προβλήματος ικανοποίησης περιορισμών:**
 - Ανάθεση μιας τιμής σε κάθε μεταβλητή έτσι ώστε να μην παραβιάζεται κανένας περιορισμός.
- **Στόχοι:**
 - Εύρεση μιας λύσης.
 - Εύρεση όλων των λύσεων.
 - Εύρεση λύσης που μεγιστοποιεί (ελαχιστοποιεί) κάποια ποσότητα.
 - Εύρεση μιας προσεγγιστικής λύσης.
- **Δυαδικά** (binary) προβλήματα:
 - περιορισμοί ανάμεσα σε το πολύ δύο μεταβλητές.
- **Μη-δυαδικά** (non-binary) ή **n -αδικά** (n -ary) προβλήματα:
 - περιορισμοί ανάμεσα σε οσοδήποτε μεταβλητές.

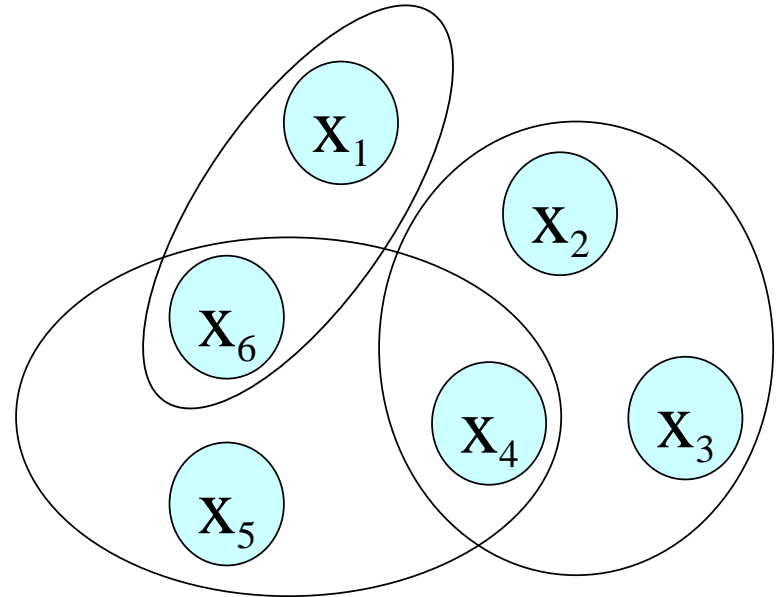

Γράφοι και Υπεργράφοι Περιορισμών (Constraint Graphs & Hypergraphs)

μεταβλητές – κόμβοι

δυναδικοί περιορισμοί – ακμές

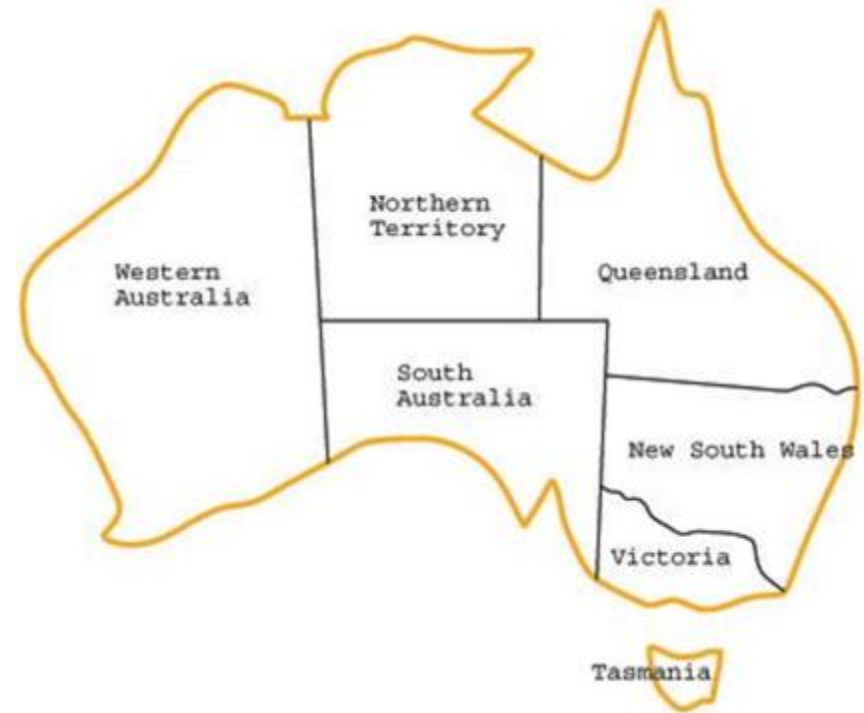
μεταβλητές – κόμβοι

n-αδικοί περιορισμοί – υπερακμές

Απλό Παράδειγμα – Χρωματισμός Χαρτών (1/2)

- Θέλουμε να χρωματίσουμε κάθε περιοχή στο χάρτη με διαφορετικό χρώμα.
- Έχουμε τρία χρώματα
red, green, blue

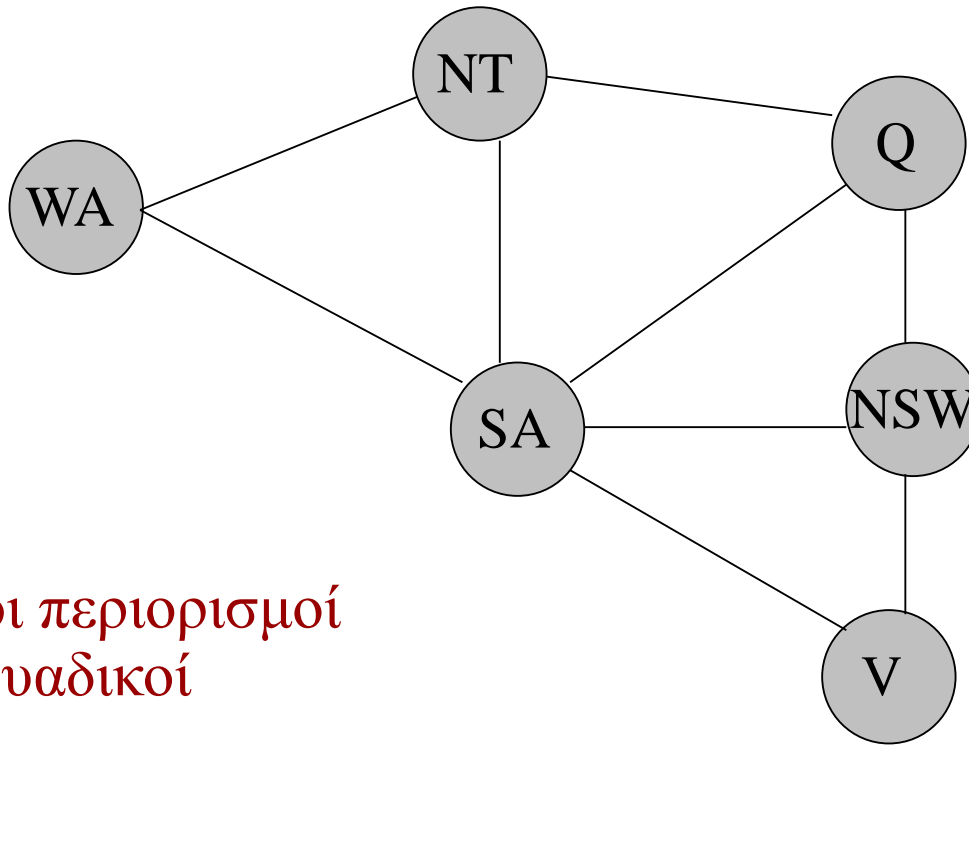
Απλό Παράδειγμα – Χρωματισμός Χαρτών (2/2)

Επίσημος Ορισμός:

- **Μεταβλητές:**
 - WA, NT, SA, Q, NSW, V, T
- **Πεδίο Ορισμού** (ίδιο για όλες τις μεταβλητές):
 - {red, green, blue}
- **Περιορισμοί:**
 - $C(WA, NT) = \{(red, green), (red, blue), (green, red), (green, blue), (blue, red), (blue, green)\}$
 - $C(WA, SA) = \dots$

Γράφος Περιορισμών

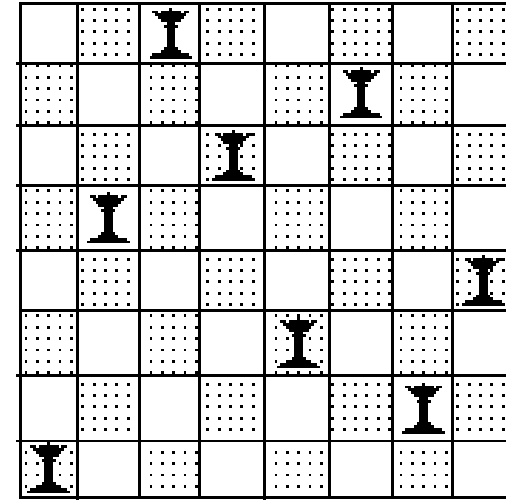
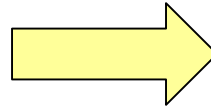
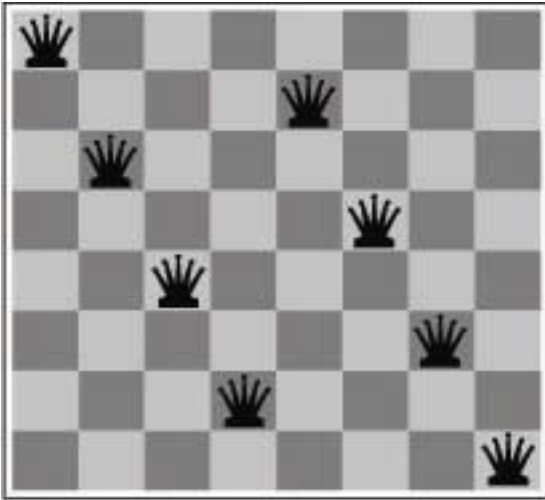

Δύο ασύνδετα
τμήματα

Όλοι οι περιορισμοί
είναι δυαδικοί

Απλό Παράδειγμα – 8 Queens problem (1/3)

Θέλουμε να τοποθετήσουμε 8
βασίλισσες στη σκακιέρα ώστε καμία
να μην επιτίθεται σε άλλη

Απλό Παράδειγμα – 8 Queens problem (2/3)

Επίσημος Ορισμός:

- **Μεταβλητές**

- Η τιμή κάθε μεταβλητής X_i ($i=1,\dots,8$) αντιπροσωπεύει τη στήλη στην οποία βρίσκεται η i -th βασίλισσα στην i -th σειρά.

- **Πεδίο Ορισμού**

- Αν οι στήλες αντιπροσωπεύονται με νούμερα από το 1 ως το 8 τότε το πεδίο ορισμού κάθε μεταβλητής X_i είναι $D_i = \{1,2,\dots,8\}$.

Απλό Παράδειγμα – 8 Queens problem (3/3)

- **Περιορισμοί:**

- Υπάρχει ένας δυαδικός περιορισμός $C(X_i, X_j)$ για κάθε ζευγάρι μεταβλητών. Αυτοί οι περιορισμοί μπορούν να οριστούν ως εξής:

- ✓ Για όλες τις μεταβλητές X_i και X_j , $X_i \neq X_j$.

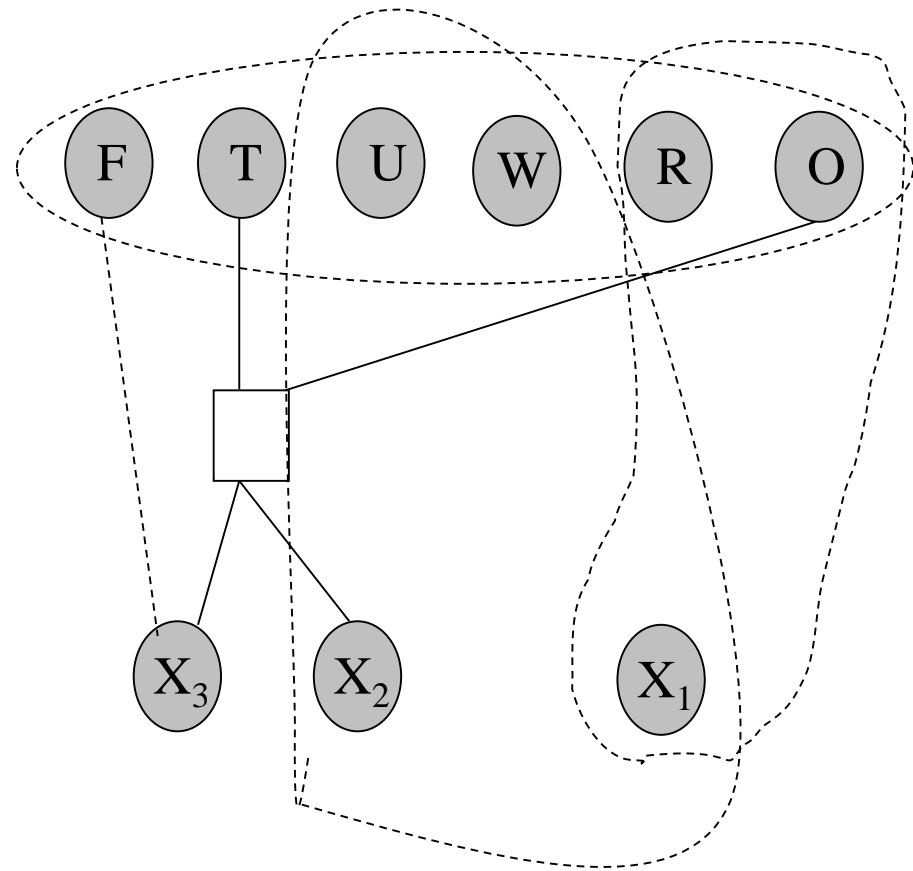
- ✓ Για όλες τις μεταβλητές X_i και X_j , με $i > j$, αν $X_i = a$ και

- $X_j = b$ τότε $i - j \neq a - b$ και $i - j \neq b - a$.

Απλό Παράδειγμα – Κρυπταριθμητική (1/2)

$$\begin{array}{r} \text{TWO} \\ + \text{TWO} \\ \hline \text{FOUR} \end{array}$$

Απλό Παράδειγμα – Κρυπταριθμητική (2/2)

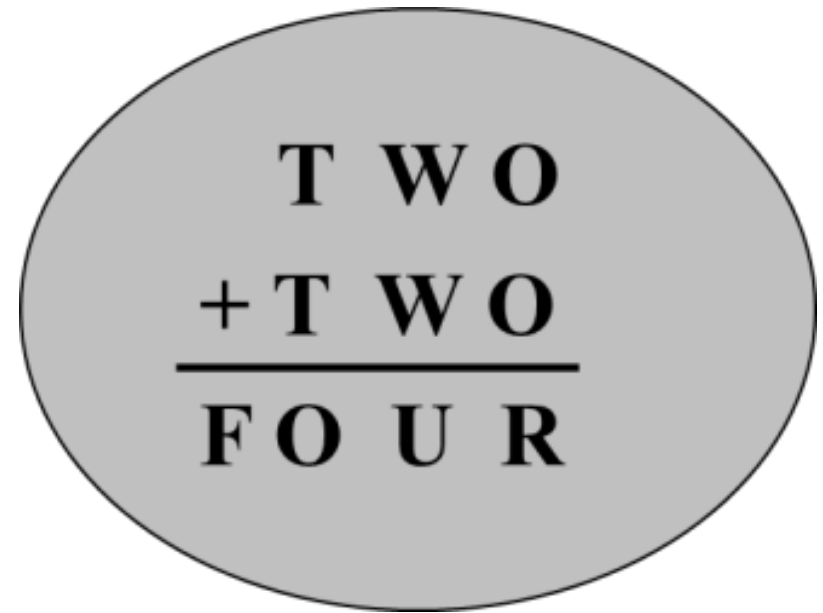
Επίσημος Ορισμός:

- **Μεταβλητές και Πεδία Ορισμού:**

- $F, T, U, W, R, O \in \{0,1,2,3,4,5,6,7,8,9\}$.
- $X_1, X_2, X_3 \in \{0,1\}$.

- **Περιορισμοί:**

- $alldifferent(F, T, U, W, R, O)$
- $O + O = R + 10 X_1$
- $X_1 + W + W = U + 10 X_2$
- $X_2 + T + T = O + 10 X_3$
- $X_3 = F$

Προβλήματα Περιορισμών

- Χρονική Συλλογιστική (*Temporal Reasoning*).
- Timetabling.
- Scheduling.
 - job-shop, aircrew.
- Δρομολόγηση Οχημάτων (*Vehicle Routing*).
- Κατανομή Πόρων (*Resource allocation*).
- Σχεδιασμός Ενεργειών (*Planning*).
- Κατανομή Συχνοτήτων (*Frequency Assignment*).
- Χωρική Συλλογιστική (*Spatial Reasoning*).
- Ακέραιος, γραμμικός και μη-γραμμικός προγραμματισμός (*integer, linear and non-linear programming*).

CSP Τεχνολογία: Πρακτική & Επιτυχημένη

- Η τεχνολογία ικανοποίησης περιορισμών είναι ένα από τα πιο επιτυχημένα παραδείγματα πρακτικής χρήσης TN.
- Υπάρχουν πολλές εταιρίες που κατασκευάζουν και εμπορεύονται συστήματα επίλυσης CSPs.
 - ILOG.
 - Cosytec.
 - Parc Technologies.
 - Sictus.
 - ...

Changing the rules of business

COSYTEC

ic·parc

Περιορισμοί και Βάσεις Δεδομένων

Υπάρχουν στενές συνδέσεις μεταξύ CSPs and σχεσιακής θεωρίας βάσεων δεδομένων.

Constraint terminology

CSP

Variable

Domain

Constraint

Constraint scope

Constraint tuples

Set of solutions

Database terminology

Database

Attribute

Attribute domain

Table

Table schema

Table instance

Join of all tables

Περιορισμοί και Βάσεις Δεδομένων – Παράδειγμα (1/2)

- Consider the following CSP:
 - A set of variables $X = \{x_0, \dots, x_9\}$.
 - All variables have the domain $D = \{0, 1, 2\}$.
 - There are constraints with the following allowed tuples:
 - ✓ $c_1 = \{x_0, x_1, x_3\} - \{(0, 0, 0), (0, 1, 0), (1, 0, 1), (1, 1, 1), (0, 1, 2)\}$.
 - ✓ $c_2 = \{x_1, x_2, x_3\} - \{(0, 0, 0), (0, 0, 1), (1, 1, 0), (1, 0, 1), (0, 1, 2)\}$.
 - ✓ $c_3 = \{x_1, x_4\} - \{(0, 0), (1, 1)\}$.
 - ✓ $c_4 = \{x_3, x_6\} - \{(0, 0), (1, 1), (1, 0), (2, 0)\}$.
 - ✓ $c_5 = \{x_4, x_5, x_6\} - \{(0, 0, 0), (0, 0, 1), (1, 1, 1), (1, 0, 2)\}$.
 - ✓ $c_6 = \{x_4, x_7\} - \{(0, 1), (1, 0)\}$.
 - ✓ $c_7 = \{x_5, x_8\} - \{(0, 1), (1, 0), (1, 1)\}$.
 - ✓ $c_8 = \{x_6, x_9\} - \{(0, 0), (1, 1)\}$.

Περιορισμοί και Βάσεις Δεδομένων – Παράδειγμα (2/2)

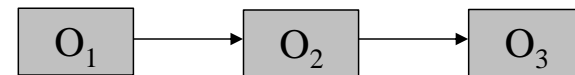
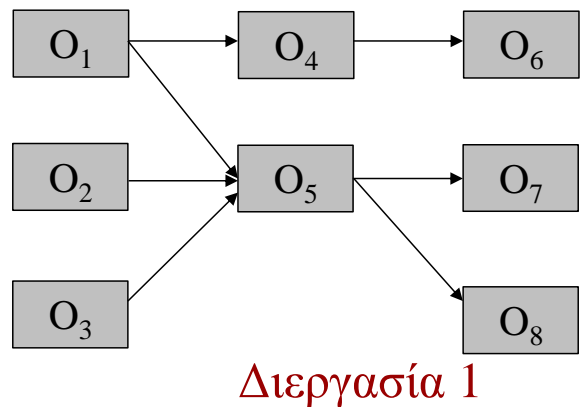
The constraints as a relational database

c₁			c₂			c₃		c₄		c₅			c₆		c₇		c₈	
x ₀	x ₁	x ₃	x ₁	x ₂	x ₃	x ₁	x ₄	x ₃	x ₆	x ₄	x ₅	x ₆	x ₄	x ₇	x ₅	x ₈	x ₆	x ₉
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0									
0	1	0	0	0	1	1	1	1	0				e	t	c.			
1	0	1	1	1	0			1	1									
1	1	1	1	0	1			2	0									
0	1	2	0	1	2													

Σύνθετο Παράδειγμα - Job-shop scheduling problem (JSSP) (1/2)

- Ένα JSSP απαιτεί το χρονοπρογραμματισμό ενός συνόλου διεργασιών $J = \{j_1, \dots, j_n\}$ με χρήση ενός συνόλου φυσικών πόρων $RES = \{R_1, \dots, R_m\}$.
 - Κάθε διεργασία j αποτελείται από ένα σύνολο λειτουργιών $O = \{O_1, \dots, O_n\}$ που πρέπει να προγραμματιστούν με βάση ένα πλάνο που προσδιορίζει μια μερική διάταξη ανάμεσα σε αυτές τις λειτουργίες (π.χ. O_i BEFORE O_j).

Διεργασία 2

Διεργασία 1

Σύνθετο Παράδειγμα - Job-shop scheduling problem (JSSP) (2/2)

- Κάθε διεργασία j έχει μια χρονική στιγμή εκκίνησης rd_j και μια χρονική στιγμή προθεσμίας ολοκλήρωσης dd_j ανάμεσα στις οποίες όλες οι λειτουργίες της πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί.
- Κάθε λειτουργία O_j έχει συγκεκριμένη διάρκεια du_j και μια στιγμή εκκίνησης st_j της οποίας την τιμή πρέπει να προσδιορίσουμε.
- Το πεδίο ορισμού των πιθανών στιγμών εκκίνησης για κάθε λειτουργία αρχικά περιορίζεται από τη χρονική στιγμή εκκίνησης και τη χρονική στιγμή προθεσμίας ολοκλήρωσης της διεργασίας στην οποία ανήκει η λειτουργία.
- Για να εκτελεστεί επιτυχώς, κάθε λειτουργία O_j απαιτεί p_j διαφορετικούς πόρους (π.χ. μηχανές) R_{ij} ($1 \leq j \leq p_j$).

Το JSSP ως CSP (1/2)

- **Μεταβλητές:**

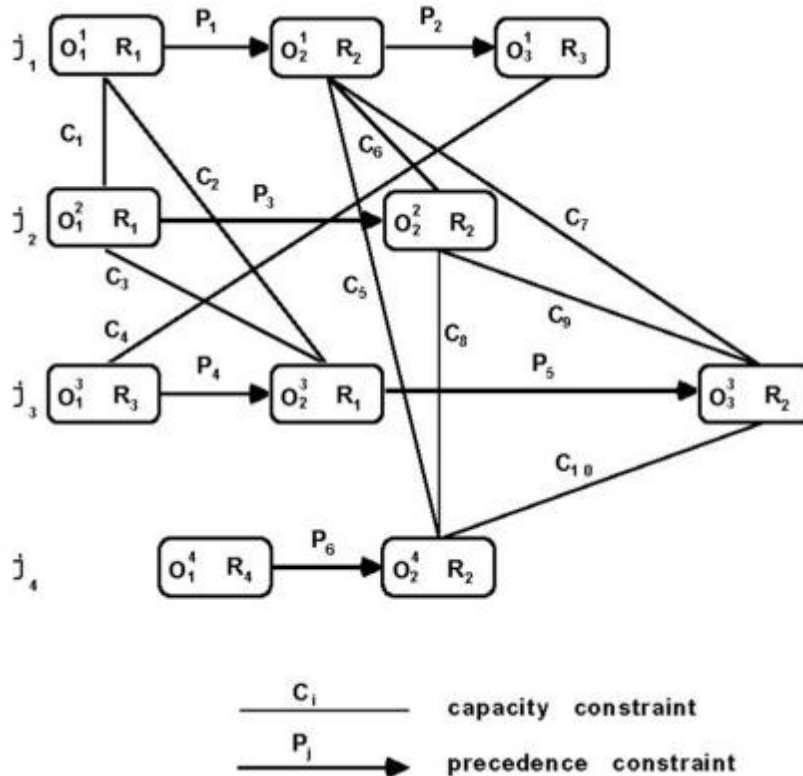
- Ένα σύνολο μεταβλητών για κάθε λειτουργία, O_i , που αποτελείται από:
 - ✓ τη χρονική στιγμή εκκίνησης, st_i ,
 - ✓ τις απαιτήσεις πόρων, R_{ij} .

- **Περιορισμοί:**

- **Περιορισμοί διάταξης** που ορίζονται από το πλάνο κάθε διεργασίας μεταφρασμένοι σε γραμμικές ανισότητες του τύπου: $st_i + du_i \leq st_j$
(δηλ. O_i BEFORE O_j).
- **Περιορισμοί χωρητικότητας** που περιορίζουν τη χρήση καθενός πόρου σε μια λειτουργία κάθε χρονική στιγμή μεταφρασμένοι σε διαζευκτικούς περιορισμούς του τύπου:
 $(\text{"}p\text{"} \wedge R_{ip} \wedge R_{jq}) st_i + du_i \leq st_j \vee st_j + du_j \leq st_i$.
 - ✓ Αυτοί οι περιορισμοί απλά εκφράζουν το ότι αν δύο λειτουργίες O_i και O_j χρησιμοποιούν τον ίδιο πόρο τότε δε μπορούν να επικαλύπτονται χρονικά.

Το JSSP ως CSP (2/2)

Ένα job shop πρόβλημα με 4 διεργασίες.

Κάθε κόμβος αντιστοιχεί σε μια λειτουργία που απαιτεί έναν πόρο.

Κάθε λειτουργία απαιτεί τη χρήση μόνο ενός συγκεκριμένου πόρου.

Οι στιγμές εκκίνησης των λειτουργιών είναι οι μόνες μεταβλητές.

Σύνθετο Παράδειγμα

– Car Sequencing (1/2)

- Στην παραγωγή αυτοκινήτων, τα αυτοκίνητα τοποθετούνται σε conveyor belts οι οποίες μετακινούνται σε διάφορες περιοχές στο χώρο εργασίας.
 - Μια γραμμή παραγωγής συνήθως πρέπει να παράγει αυτοκίνητα διαφορετικών μοντέλων. Το πλήθος των αυτοκινήτων που απαιτούνται για κάθε μοντέλο ονομάζεται **απαίτηση παραγωγής**.
 - Κάθε περιοχή εργασίας περιορίζεται από έναν **Περιορισμό Χωρητικότητας**.
- **Μεταβλητές** – οι θέσεις στην εφοδιαστική ταινία που θα καταληφθούν από αυτοκίνητα (π.χ. Αν υπάρχουν n αυτοκίνητα, έχουμε n μεταβλητές).
- **Πεδία τιμών** – το σύνολο των μοντέλων, π.χ. «από μοντέλο A ως D».
- **Στόχος** – να δοθεί μια τιμή (ένα μοντέλο) σε κάθε μεταβλητή (θέση στη conveyor belt), έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις παραγωγής και οι περιορισμοί χωρητικότητας.

Σύνθετο Παράδειγμα

– Car Sequencing (2/2)

Production Requirements:

	Model A	Model B	Model C	Model D	Total:
Options (✓ = required, × = not):					
Sunroof	×	✓	✓	×	
Radio cassette	✓	×	✓	✓	
Air-conditioning	✓	✓	×	✓	
Anti-rust treatment	×	✓	✓	✓	
Power brakes	✓	×	✓	×	
Number of cars required:	30	30	20	40	120

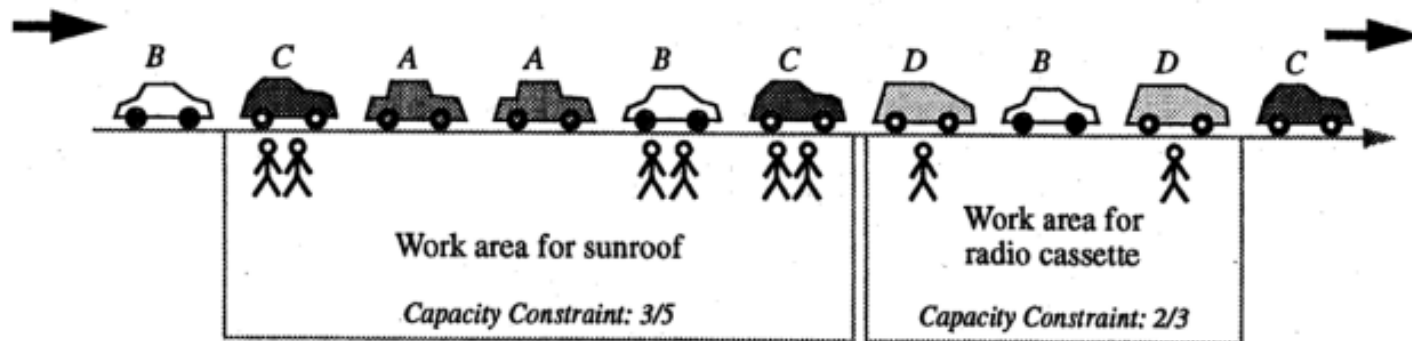

Figure 1.2 Example of a car sequencing problem

Επίλυση Προβλημάτων Περιορισμών

- Υποθέτοντας ότι έχουμε αναπαραστήσει ένα πρόβλημα ως CSP:
 - πως μπορούμε να βρούμε μια λύση (αν υπάρχει);
 - πως μπορούμε να βρούμε όλες τις λύσεις;
 - πως μπορούμε να παράγουμε καινούργια γνώση;
 - ✓ π.χ. καινούργιους περιορισμούς.
- Τεχνικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν:
 - **“Παρήγαγε κι εξέτασε”** (*generate and test*).
 - **Αλγόριθμοι οπισθοδρόμησης** (*backtracking search algorithms*).
 - **Αλγόριθμοι τοπικής αναζήτησης** (*local search algorithms*).
 - **Αλγόριθμοι διάδοσης περιορισμών** (*constraint propagation algorithms*).

Generate & Test

- Η πιο γενική μέθοδος
- **Αλγόριθμος:**
δώσε από μια τιμή σε όλες τις μεταβλητές
έλεγξε αν είναι λύση.

Μειονεκτήματα:

Τυφλή γεννήτρια αναθέσεων τιμών

Αργή ανακάλυψη
ασυνεπειών

Βελτιώσεις:

έξυπνη γεννήτρια,
→ τοπική αναζήτηση,
έλεγχος περιορισμών κατά τη
διάρκεια της ανάθεσης ,
→ αναζήτηση οπισθοδρόμησης.

Αλγόριθμοι Αναζήτησης για CSPs (1/3)

Γενικός Αλγόριθμος Αναζήτησης για CSPs:

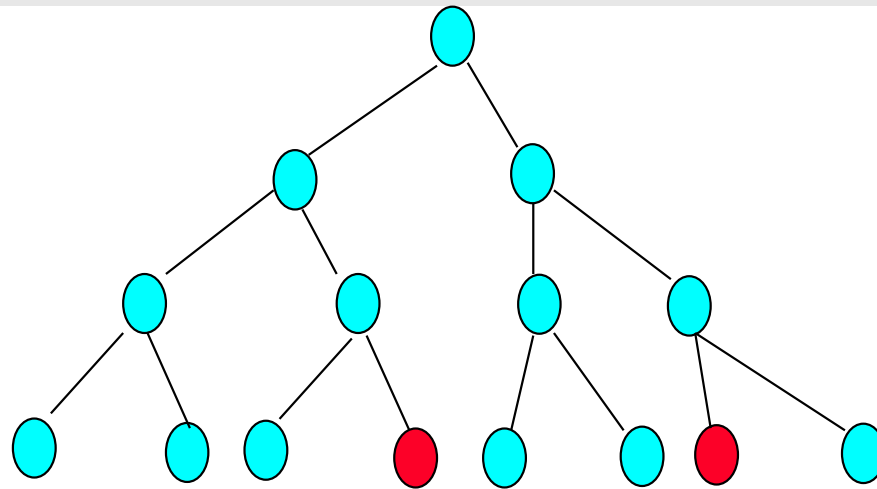
- **Αρχική Κατάσταση:**
 - Δεν έχει ανατεθεί τιμή σε καμία μεταβλητή.
- **Ενέργειες:**
 - Δώσε σε μια μεταβλητή X_i (που δεν έχει τιμή) μια τιμή από το D_i .
- **Τεστ Στόχου:**
 - Έχει γίνει ανάθεση τιμών σε όλες τις μεταβλητές και όλοι οι περιορισμοί ικανοποιούνται.
- Η σειρά εκτέλεσης των ενεργειών δεν έχει σημασία
 - Μπορούμε να το εκμεταλλευτούμε αυτό!

Ο Χώρος Αναζήτησης των CSPs

- Το μέγεθος του χώρου αναζήτησης είναι πεπερασμένο.
- Το βάθος του δέντρου αναζήτησης είναι συγκεκριμένο:
 - Ίσο με το πλήθος των μεταβλητών.
- Οι λύσεις βρίσκονται **πάντα** στα φύλλα του δέντρου αναζήτησης.

Φύλλα

Αλγόριθμοι Αναζήτησης για CSPs (2/3)

- Ποιος αλγόριθμος αναζήτησης φαίνεται να ταιριάζει σε CSPs;
- **Breadth-First Search;**
 - Όχι! Η BFS δε θα είναι αποτελεσματική γιατί οι λύσεις βρίσκονται στα φύλλα.
- **Depth-First Search;**
 - Καλύτερη από την BFS. Αλλά συχνά θα σπαταλάει χρόνο αναζητώντας ενώ έχουν ήδη παραβιαστεί περιορισμοί.
- **Hill Climbing;**
 - Ναι όταν μας ενδιαφέρει κυρίως η ταχύτητα.

Αλγόριθμοι Αναζήτησης για CSPs (3/3)

- Θα μελετήσουμε παραλλαγές του DFS ειδικά για CSPs.
 - Οι αλγόριθμοι αυτοί βασίζονται στην ιδέα της **αναζήτησης με οπισθοδρόμηση** (*backtracking search*).
 - **Simple or Chronological Backtracking (BT).**
 - **Backjumping (BJ).**
 - **Forward Checking (FC).**
 - **Maintaining Arc Consistency (MAC).**
- Επίσης μια παραλλαγή του hill climbing
 - **Min-conflicts**

Chronological Backtracking (BT) (1/4)

- Η βασική ιδέα σε όλους τους αλγόριθμους οπισθοδρόμησης είναι να ξεκινάμε με μια **μερική λύση** (δηλ. μερική ανάθεση μεταβλητών) και να συνεχίζουμε τις αναθέσεις μέχρι να φτάσουμε σε **πλήρη λύση**.
- Ο BT ακολουθεί αυτή την τεχνική:
 - Αν φτάσει σε **αδιέξοδο** (*dead end*) οπισθοδρομεί στην αμέσως προηγούμενη επιλογή του.
 - Αδιέξοδο έχουμε όταν δε μπορούμε να κάνουμε ανάθεση τιμής σε μεταβλητή χωρίς να παραβιαστεί κάποιος περιορισμός,
 - και δοκιμάζει μια άλλη τιμή για τη συγκεκριμένη μεταβλητή.

Chronological Backtracking (BT) (2/4)

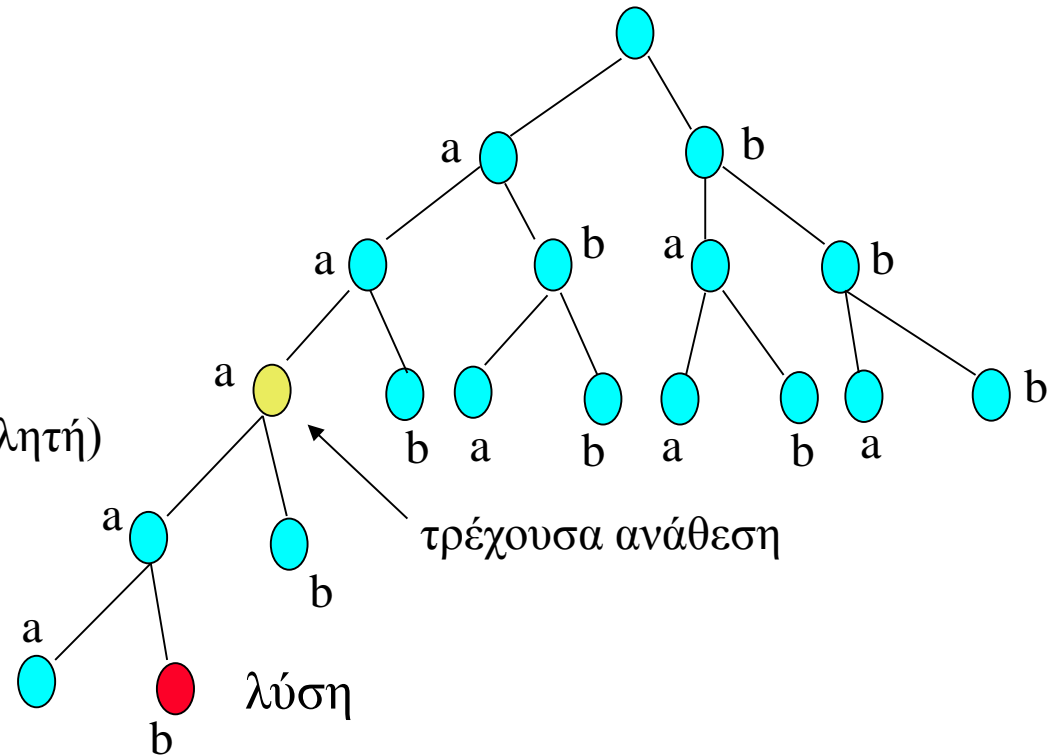
προηγούμενες μεταβλητές

{ μεταβλητή 0
μεταβλητή 1

μεταβλητή 2
(τρέχουσα μεταβλητή)

{ μεταβλητή 3
μεταβλητή 4

μελλοντικές μεταβλητές

Chronological Backtracking (BT) (3/4)

```
procedure CHRONOLOGICAL_BACKTRACKING (vars, doms, cons)  
  solution  $\leftarrow$  BT (vars,  $\emptyset$ , doms, cons)
```

```
function BT (unlabelled, compound_label, doms, cons)
```

```
returns a solution or NIL
```

```
  if unlabelled =  $\emptyset$  then return compound_label
```

```
  else pick a variable x from unlabelled
```

```
    repeat
```

```
      pick a value v from  $D_x$ ; delete v from  $D_x$ 
```

```
      if compound_label +  $\{(x, v)\}$  violates no constraints then
```

```
        result  $\leftarrow$  BT(unlabelled -  $\{x\}$ , compound_label +  
                                $\{(x, v)\}$ , doms, cons)
```

```
        if result  $\neq$  NIL then return result
```

```
      end
```

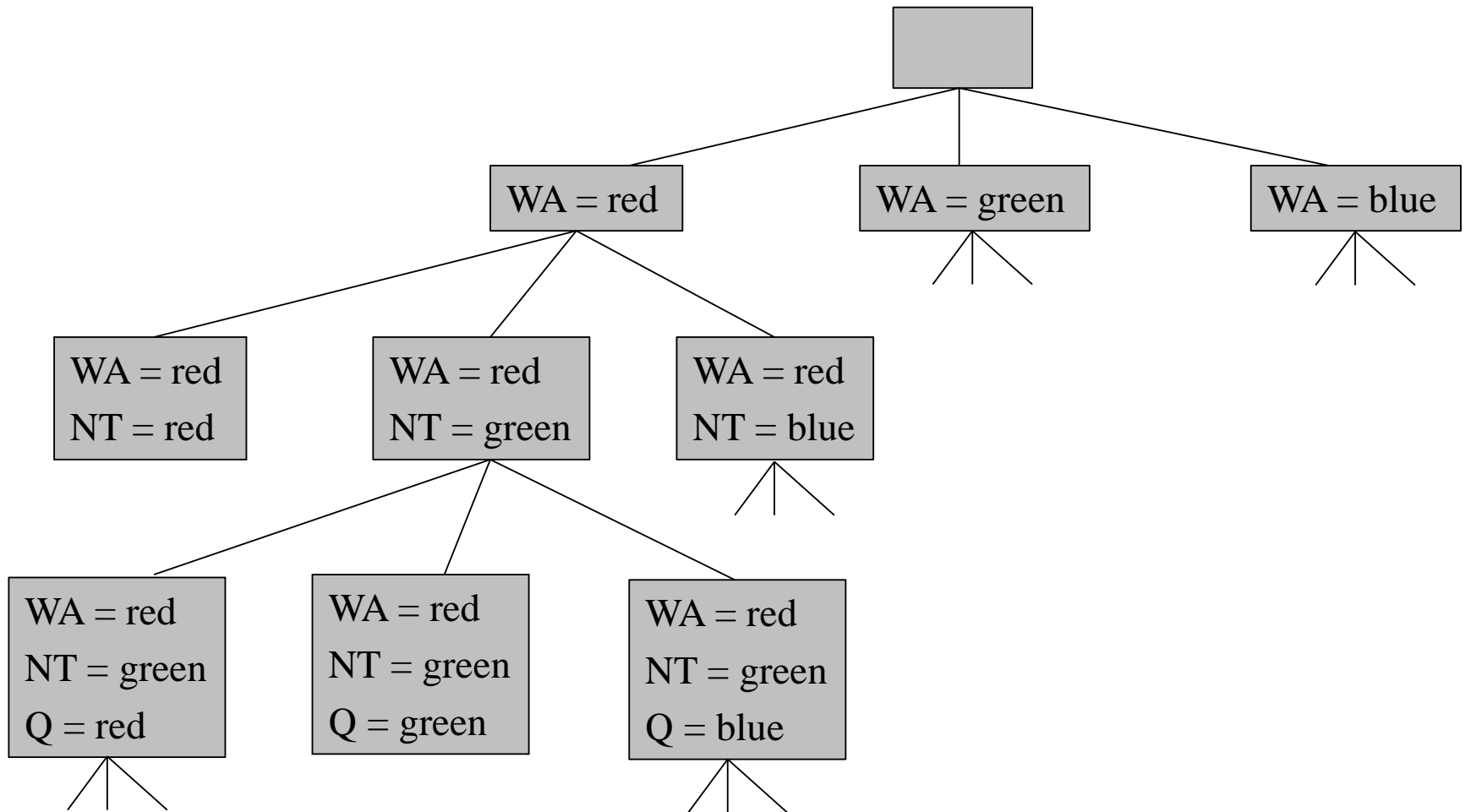
```
    until  $D_x = \emptyset$ 
```

```
    return NIL
```

```
  end
```


Chronological Backtracking (σε δράση)

Chronological Backtracking (BT) (4/4)

Αξιολόγηση:

- Πλήρης;
 - Ναι.
- Χρόνος: $O(\delta^n e)$
 - Όπου δ το μέγιστο μέγεθος πεδίου ορισμού, n το πλήθος των μεταβλητών, και e το πλήθος των περιορισμών.
- Χώρος: $O(n\delta)$
 - Ο χώρος που απαιτείται για την αποθήκευση των πεδίων ορισμού όλων των μεταβλητών.
- Οι πολυπλοκότητες ισχύουν υποθέτοντας ότι οι περιορισμοί αποθηκεύονται σε σταθερή ποσότητα χώρου και οι έλεγχοι περιορισμών γίνονται σε σταθερό χρόνο.

GT & BT – Παράδειγμα 1

- Πρόβλημα:

$X::\{1,2\}, Y::\{1,2\}, Z::\{1,2\}$

$X = Y, X \neq Z, Y > Z$

generate & test

X	Y	Z	test
1	1	1	fail
1	1	2	fail
1	2	1	fail
1	2	2	fail
2	1	1	fail
2	1	2	fail
2	2	1	passed

backtracking

X	Y	Z	test
1	1	1	fail
		2	fail
	2		fail
2	1		fail
	2	1	passed

GT & BT 4-queen πρόβλημα

	Q_1	Q_2	Q_3	Q_4
1				
2				
3				
4				

Place 4 queens so that no two queens are in attack.

Q_i : line number of queen in column i , for $1 \leq i \leq 4$

$$\begin{aligned} &Q_1, Q_2, Q_3, Q_4 \in \{1, 2, 3, 4\} \\ &Q_1 \neq Q_2, Q_1 \neq Q_3, Q_1 \neq Q_4, \\ &Q_2 \neq Q_3, Q_2 \neq Q_4, Q_3 \neq Q_4, \\ &Q_1 \neq Q_2 - 1, Q_1 \neq Q_2 + 1, Q_1 \neq Q_3 - 2, Q_1 \neq Q_3 + 2, \\ &Q_1 \neq Q_4 - 3, Q_1 \neq Q_4 + 3, \\ &Q_2 \neq Q_3 - 1, Q_2 \neq Q_3 + 1, Q_2 \neq Q_4 - 2, Q_2 \neq Q_4 + 2, \\ &Q_3 \neq Q_4 - 1, Q_3 \neq Q_4 + 1 \end{aligned}$$

4-queen πρόβλημα

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1			●	
2	●			
3				●
4		●		

Υπάρχουν συνολικά 256 δυνατές αναθέσεις τιμών

Ο GT αλγόριθμος θα παράγει

$$\begin{aligned} & 64 \text{ αναθέσεις με } Q_1=1; \\ + & 48 \text{ αναθέσεις με } Q_1=2, 1 \leq Q_2 \leq 3; \\ + & 3 \text{ αναθέσεις με } Q_1=2, Q_2=4, Q_3=1; \\ \hline = & 115 \text{ αναθέσεις μέχρι να βρει την πρώτη λύση} \end{aligned}$$

4-queen πρόβλημα, ΒΤ αλγόριθμος

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●			
2				
3				
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●	●		
2				
3				
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●			
2		●		
3				
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●			
2				
3		●		
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●		●	
2			●	
3		●	●	
4			●	

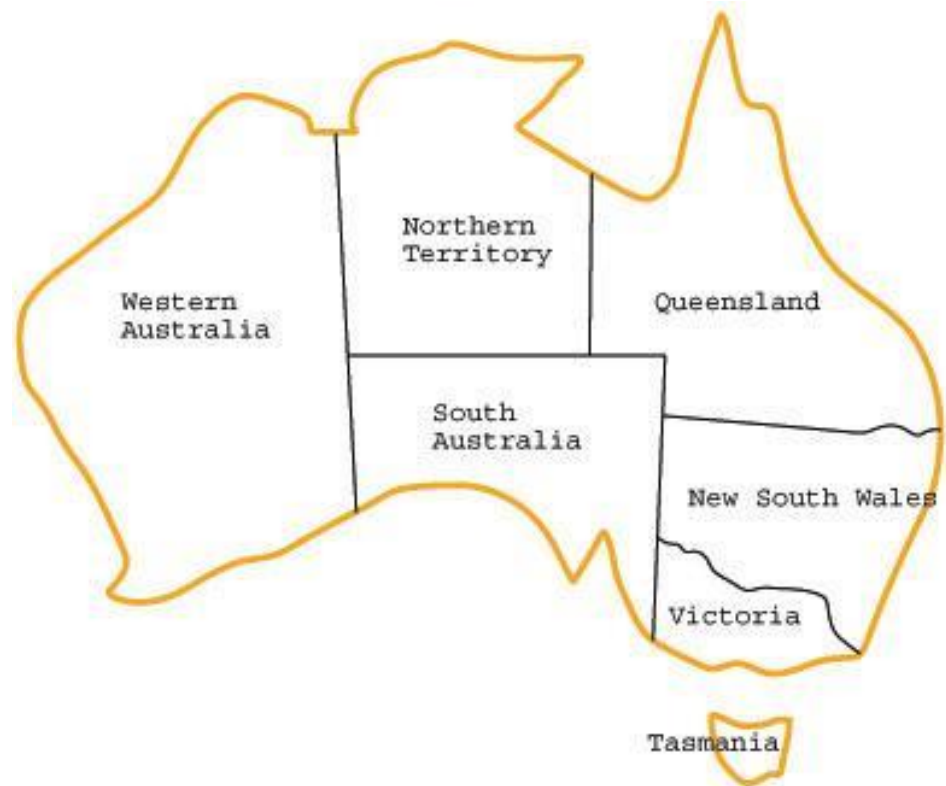
Έξυπνο Backtracking

- Ο ΒΤ υποφέρει από το φαινόμενο του **thrashing**:
 - Επισκέπτεται ξανά και ξανά παρόμοιες περιοχές του δέντρου αναζήτησης επειδή έχει πολύ τοπική εικόνα του προβλήματος.
- Ένας τρόπος απαλοιφής του προβλήματος είναι οι αλγόριθμοι **έξυπνης οπισθοδρόμησης** (*intelligent backtracking*).
 - BJ, CBJ, DB, Graph-based BJ, Learning.
- Ο **backjumping (BJ)** διαφέρει από τον ΒΤ στο εξής:
 - Όταν φτάνει σε αδιέξοδο, ο BJ δεν οπισθοδρομεί στην αμέσως προηγούμενη μεταβλητή. Αλλά οπισθοδρομεί στην πιο βαθιά μεταβλητή στο δέντρο αναζήτησης που είναι σε σύγκρουση με την τρέχουσα μεταβλητή.

BJ vs. BT (1/3)

- We want to color each area in the map with a different color

- We have three colors
red, green, blue

BJ vs. BT (2/3)

- Ας σκεφτούμε τι κάνει ο BT στο πρόβλημα χρωματισμού χάρτη:
 - Υποθέτουμε ότι η ανάθεση μεταβλητών γίνεται με τη σειρά Q, NSW, V, T, SA, WA, NT .
 - Ας υποθέσουμε ότι έχουμε φτάσει στη μερική ανάθεση τιμών
 $Q = red, NSW = green, V = blue, T = red$.
 - Όταν δοκιμάσουμε να δώσουμε τιμή στην επόμενη μεταβλητή SA , βλέπουμε ότι όλες οι τιμές παραβιάζουν κάποιον περιορισμό:
 - Αδιέξοδο!
 - Ο BT μας λέει τώρα να οπισθοδρομήσουμε και να δοκιμάσουμε μια νέα τιμή για την T !
 - Not a good idea!

BJ vs. BT (3/3)

- Ο BJ έχει μια πιο έξυπνη προσέγγιση στην οπισθοδρόμηση:
 - Μας λέει να γυρίσουμε πίσω σε μια από τις μεταβλητές που είναι υπεύθυνες για το αδιέξοδο.
 - Το σύνολο αυτό μεταβλητών ονομάζεται **σύνολο συγκρούσεων** (*conflict set*).
 - Το conflict set για την SA είναι {Q, NSW, V}
 - Ο BJ οπισθοδρομεί στην **πιο βαθιά** μεταβλητή του conflict set της μεταβλητής όπου συναντήσαμε αδιέξοδο:
 - ✓ πιο βαθιά = αυτή που επισκεφτήκαμε πιο πρόσφατα.
- Ο **BJ** ανήκει στην οικογένεια αλγορίθμων οπισθοδρόμησης που ονομάζονται **lookback** αλγόριθμοι.
 - **CBJ, DB, Graph-based BJ, Learning.**

Forward Checking (1/4)

- Ο **Forward Checking** (FC) ανήκει στην οικογένεια αλγορίθμων οπισθοδρόμησης που ονομάζονται **lookahead** αλγόριθμοι.
 - Η βασική ιδέα του lookahead είναι ότι μόλις ανατεθεί μια τιμή σε μια μεταβλητή το μέγεθος του προβλήματος ελαττώνεται μέσω της **διάδοσης περιορισμών** (*constraint propagation*).
 - ✓ Η διάδοση περιορισμών ορίζεται διαφορετικά για κάθε lookahead αλγόριθμο.
- Ο FC κάνει το εξής:
 - Μόλις μια μεταβλητή x πάρει μια τιμή v , για κάθε μελλοντική μεταβλητή y που εμφανίζεται σε περιορισμό μαζί με τη x αφαιρούνται από το D_y όλες οι τιμές που δεν είναι συμβατές με τη v .

Forward Checking (2/4)

- Αν το πεδίο ορισμού κάποιας μεταβλητής μείνει άδειο τότε απορρίπτεται η τιμή v για τη x και δοκιμάζουμε την επόμενη.
- Η λειτουργία του FC έχει ως αποτέλεσμα να ισχύει το εξής σε κάθε βήμα της αναζήτησης:
 - Όλες οι τιμές κάθε μελλοντικής μεταβλητής (*future variable*) είναι συμβατές με όλες τις τιμές που έχουν ανατεθεί σε προηγούμενες μεταβλητές (*past variables*).
- Ο FC διατηρεί μια περιορισμένη μορφή **συνέπειας τόξου** (**arc consistency**).

Forward Checking (3/4)

```
procedure FORWARD_CHECKING (vars, doms, cons)  
  solution  $\leftarrow$  FC (vars,  $\emptyset$ , doms, cons)
```

```
function FC (unlabelled, compound_label, doms, cons)  
returns a solution or NIL
```

```
  if unlabelled =  $\emptyset$  then return compound_label
```

```
  else pick a variable x from unlabelled
```

```
    repeat
```

```
      pick a value v from  $D_x$ ; delete v from  $D_x$ 
```

```
      doms'  $\leftarrow$  UPDATE(unlabelled - {x}, doms, cons, compound_label +  
      {(x, v)})
```

```
        if no domain in doms' is empty then
```

```
          result  $\leftarrow$  FC(unlabelled - {x}, compound_label +  
          {(x, v)}, doms', cons)
```

```
          if result  $\neq$  NIL then return result
```

```
    end
```

```
    until  $D_x = \emptyset$ 
```

```
    return NIL
```

```
end
```


Forward Checking (4/4)

```
function UPDATE (unlab_vars, doms, cons, compound_label)  
returns an updated set of domains  
  for each variable y in unlab_vars do  
    for each value v in  $D_y'$  do  
      if (y, v) is incompatible with compound_label with  
      respect  
        to the constraints between y and the variables of  
        compound_label  
      then  $D_y' \leftarrow D_y' - \{v\}$   
    end  
  end  
return doms'
```


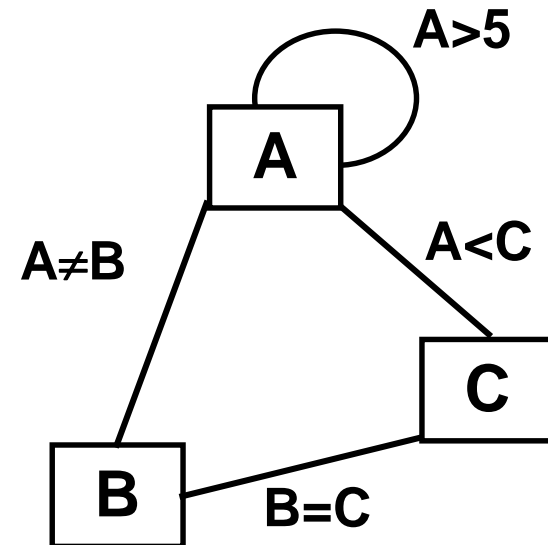
Ο FC σε λειτουργία

	WA	NT	Q	NSW	V	SA	T
Αρχικά πεδία τιμών	R G B	R G B	R G B	R G B	R G B	R G B	R G B
Μετά από WA=R	(R)	G B	R G B	R G B	R G B	G B	R G B
Μετά από Q=G	(R)	B	(G)	R B	R G B	B	R G B
Μετά από V=B	(R)	B	(G)	R	(B)		R G B

Consistency Techniques (Τεχνικές Συνέπειας)

- Διαγράφουν μη-συνεπείς τιμές από τα πεδία ορισμού των μεταβλητών.
 - Μπορούν να εφαρμοστούν πριν ή κατά τη διάρκεια της αναζήτησης.
- Για δυαδικά CSPs:
 - **Συνέπεια κόμβου** (*node consistency - NC*).
 - **Συνέπεια τόξου** (*arc consistency - AC*).
 - **Συνέπεια μονοπατιού** (*path consistency - PC*).
 - **k-συνέπεια** (*k-consistency*).

Συνέπεια Κόμβου (*Node Consistency*)

- Μια μεταβλητή X είναι **node consistent** αν κάθε τιμή a της X είναι συνεπής με κάθε μοναδιαίο (unary) περιορισμό στη X .

- Π.χ. $D(X) = \{0,1,2,3,4\}$

$$X > 1$$

$$X \neq 4$$

Η εφαρμογή του node consistency θα δώσει $D(X) = \{2,3\}$.

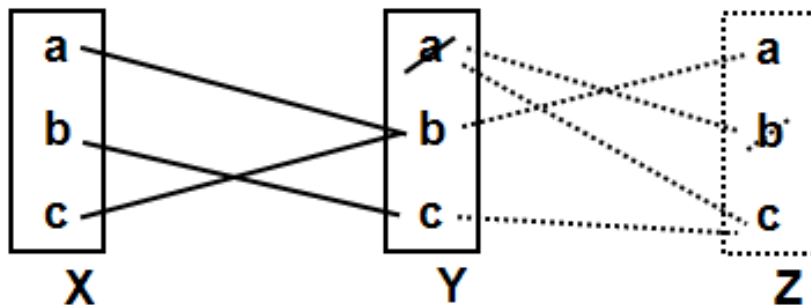
Αυτή η τεχνική μπορεί να εφαρμοστεί μια για πάντα πριν ξεκινήσει η αναζήτηση (ως βήμα προεπεξεργασίας).

Συνέπεια Τόξου (Arc Consistency)

Μια μεταβλητή X είναι **arc consistent** αν για κάθε άλλη μεταβλητή Y ισχύει το εξής: Για κάθε τιμή a της X υπάρχει τουλάχιστον μια τιμή b της Y τέτοια ώστε η a και b να είναι συμβατές.

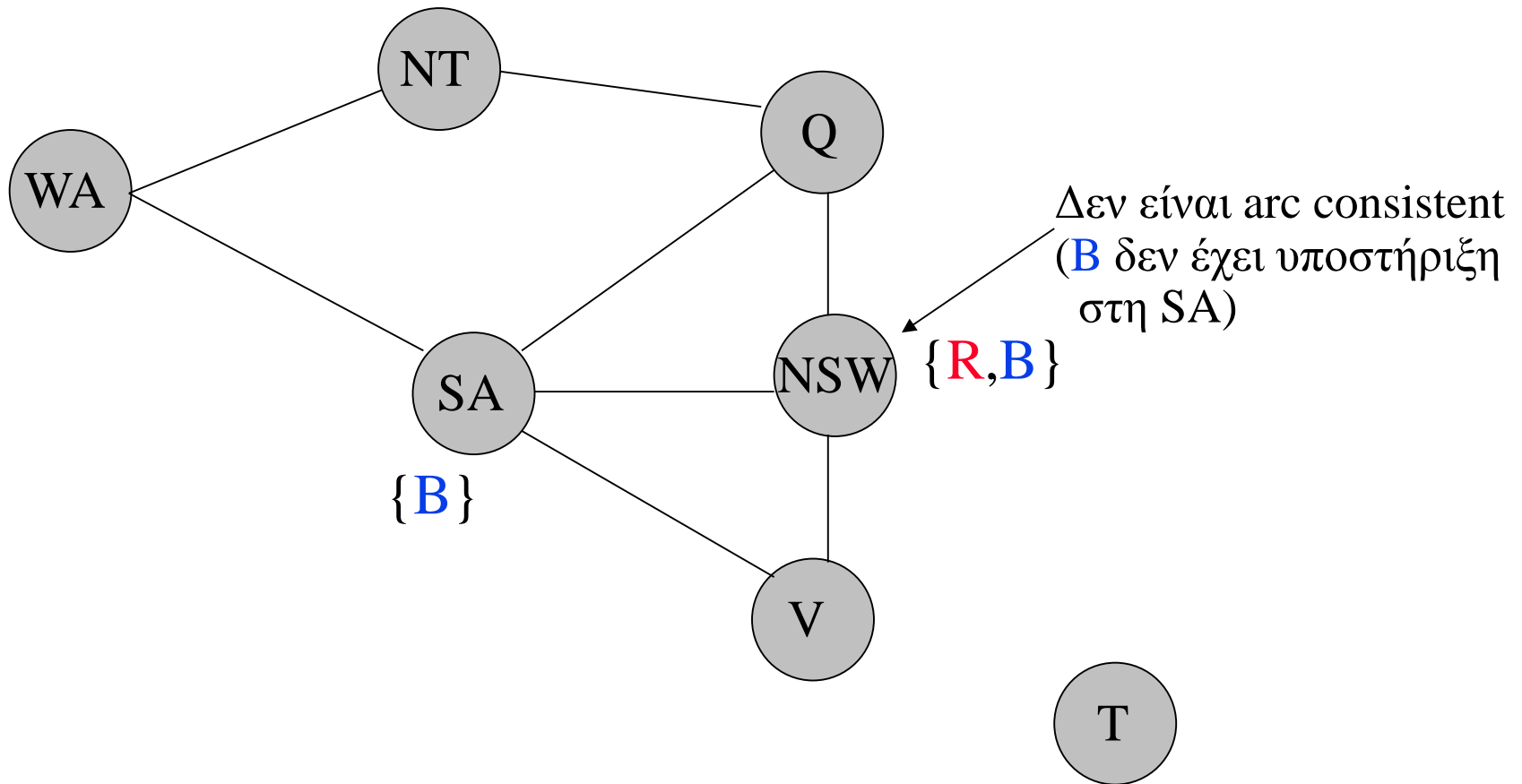
- Τότε λέμε ότι η a **υποστηρίζει** (supports) την b .
- Ένας αλγόριθμος που εφαρμόζει arc consistency σβήνει τιμές από το πεδίο ορισμού μιας μεταβλητής όταν αυτές δεν υποστηρίζονται από καμία τιμή σε μια άλλη μεταβλητή.

Είναι η πιο ευρέως
διαδεδομένη τεχνική
συνέπειας (απομακρύνει
αρκετές τιμές με χαμηλό
κόστος).

Επεξεργάζεται έναν-έναν
τους δυαδικούς περιορισμούς

Arc Consistency - Παράδειγμα

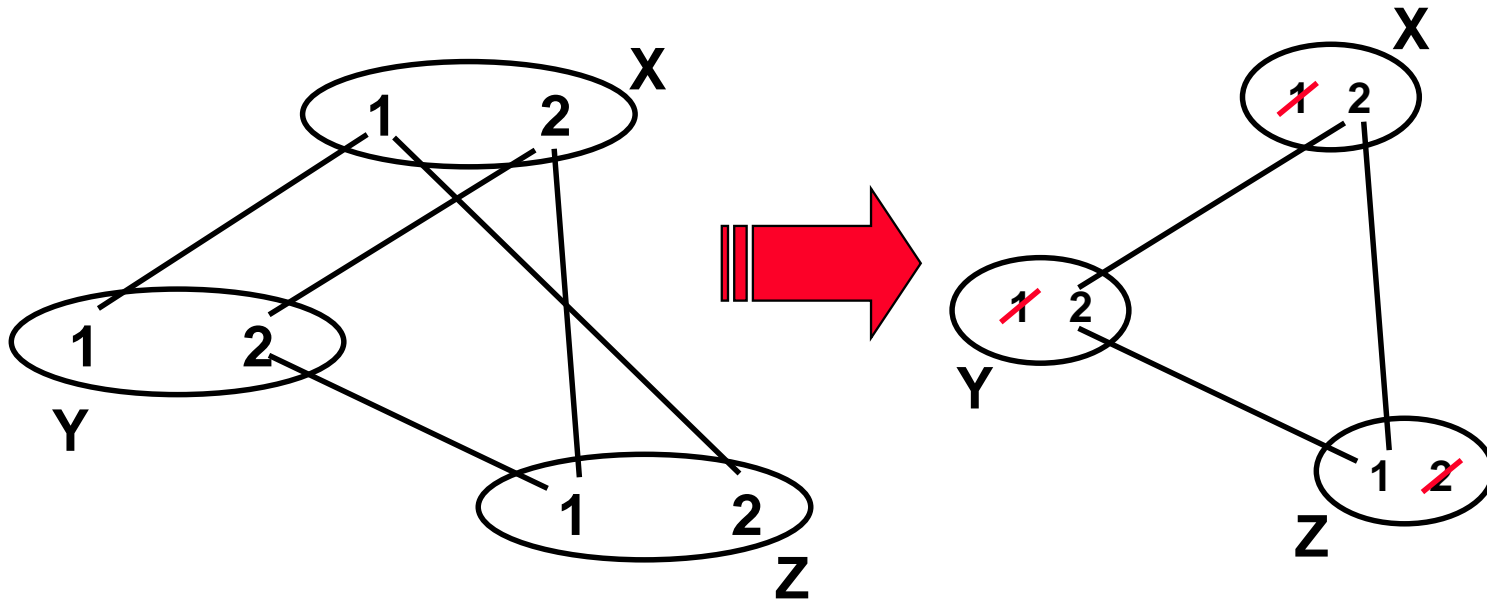

AC – Παράδειγμα (1/2)

- Πρόβλημα:

$X::\{1,2\}, Y::\{1,2\}, Z::\{1,2\}$

$X = Y, X \neq Z, Y > Z$

AC – Παράδειγμα (2/2)

- **Πρόβλημα:**

$X::\{1,2\}, Y::\{1,2\}, Z::\{1,2\}$

$X = Y, X \neq Z, Y > Z$

X	Y	Z	action	result
1			labelling	
	{1}	{}	AC propagation	fail
2			labelling	
	{2}	{1}	AC propagation	solution

generate & test - 7 steps

backtracking - 5 steps

AC propagation - 2 steps

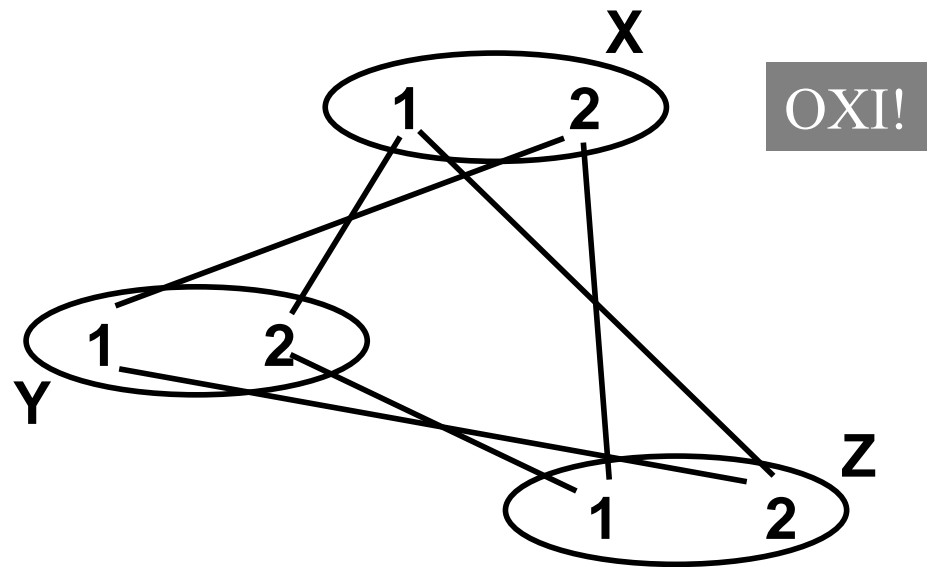

Είναι το AC αρκετό για πληρότητα;

- Πρόβλημα:

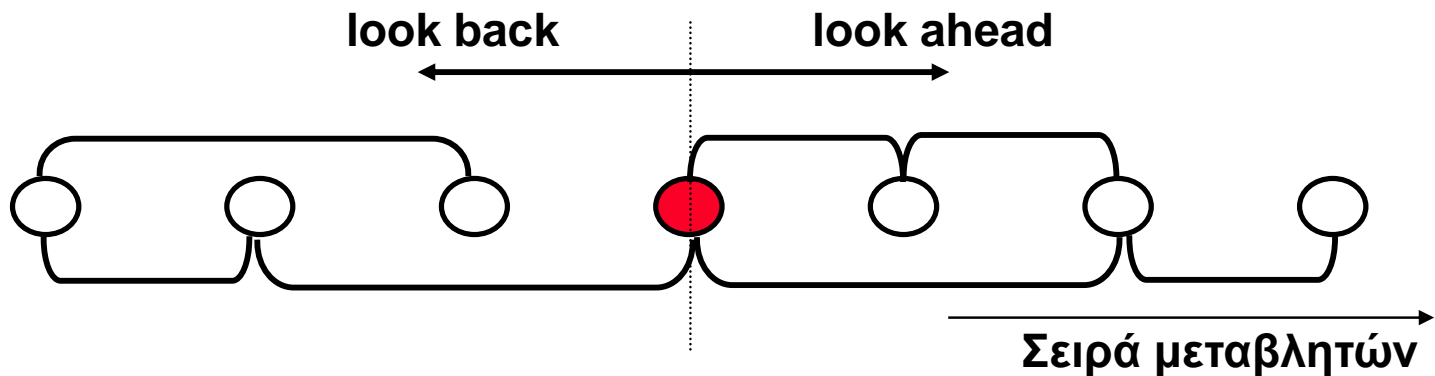
$X::\{1,2\}, Y::\{1,2\}, Z::\{1,2\}$

$X \neq Y, X \neq Z, Y \neq Z$

Διάδοση Περιορισμών

- Απλή συστηματική αναζήτηση → μη αποδοτική.
- Απλή εφαρμογή τεχνικών συνέπειας → μη πλήρης.
- Συνδυασμός αναζήτησης (οπισθοδρόμησης) με τεχνικές συνέπειας.
- **Μέθοδοι:**
 - look back (αντίδραση σε συγκρούσεις).
 - look ahead (αποτροπή συγκρούσεων).

Arc Consistency

- Arc consistency εφαρμόζουμε:
 - Ως προ-επεξεργαστικό (**preprocessing**) βήμα πριν ξεκινήσει η αναζήτηση.
 - ✓ μειώνεται το μέγεθος του δέντρου αναζήτησης.
 - Κατά τη διάρκεια της αναζήτησης μετά από κάθε ανάθεση τιμής σε μεταβλητή.
 - ✓ constraint propagation → γρήγορη ανακάλυψη αδιεξόδων.
 - Ο αλγόριθμος αναζήτησης που εφαρμόζει arc consistency μετά από κάθε ανάθεση τιμής σε μεταβλητή ονομάζεται **MAC** (***m**aintaining **a**rc **c**onsistency*).

MAC

procedure Maintaining Arc Consistency (*vars, doms, cons*)
 solution \leftarrow MAC (*vars, \emptyset , doms, cons*)

function MAC (*unlabelled, compound_label, doms, cons*)

returns a solution or NIL

if *unlabelled* = \emptyset **then return** *compound_label*

else pick a variable *x* from *unlabelled*

repeat

 pick a value *v* from D_x ; delete *v* from D_x

doms' \leftarrow AC(*unlabelled* - {*x*}, *doms, cons, compound_label* +
 {(*x, v*)})

if no domain in *doms'* is empty **then**

result \leftarrow MAC(*unlabelled* - {*x*}, *compound_label* +
 {(*x, v*)}, *doms', cons*)

if *result* \neq NIL **then return** *result*

end

until $D_x = \emptyset$

return NIL

end

Αλγόριθμοι για Arc Consistency

- Arc consistency μπορεί να εφαρμοστεί με $O(e\delta^2)$ χρονική πολυπλοκότητα:
 - AC-4, AC-6, AC-7, **AC-2001**.
 - AC-3: μη-βέλτιστος χρονικά, αλλά απλός AC αλγόριθμος.
- Οι AC-3 και AC-2001 χρησιμοποιούν:
 - μια ουρά όπου μπαίνουν οι μεταβλητές που ελέγχονται για arc consistency,
 - μια ρουτίνα Revise που σβήνει τιμές που δεν υποστηρίζονται.
- Οι AC-4, AC-6, AC-7 χρησιμοποιούν πολύπλοκες δομές δεδομένων.

Ισχυρότερα Επίπεδα Συνέπειας

- Πέρα από το arc consistency υπάρχουν και άλλα επίπεδα συνέπειας:
 - **path consistency.**
 - **singleton arc consistency.**
 - **neighborhood inverse consistency.**
 - ...
- Αυτά είναι πιο ισχυρά από arc consistency (δηλ. σβήνουν πιο πολλές τιμές όταν εφαρμόζονται):
 - Αλλά είναι και πιο ακριβά (μεγαλύτερη χρονική πολυπλοκότητα).

4-queen problem

	Q_1	Q_2	Q_3	Q_4
1				
2				
3				
4				

Place 4 queens so that no two queens are in attack.

Q_i : line number of queen in column i , for $1 \leq i \leq 4$

$$Q_1, Q_2, Q_3, Q_4 \in \{1, 2, 3, 4\}$$

$$Q_1 \neq Q_2, Q_1 \neq Q_3, Q_1 \neq Q_4,$$

$$Q_2 \neq Q_3, Q_2 \neq Q_4,$$

$$Q_3 \neq Q_4,$$

$$Q_1 \neq Q_2 - 1, Q_1 \neq Q_2 + 1, Q_1 \neq Q_3 - 2, Q_1 \neq Q_3 + 2,$$

$$Q_1 \neq Q_4 - 3, Q_1 \neq Q_4 + 3,$$

$$Q_2 \neq Q_3 - 1, Q_2 \neq Q_3 + 1, Q_2 \neq Q_4 - 2, Q_2 \neq Q_4 + 2,$$

$$Q_3 \neq Q_4 - 1, Q_3 \neq Q_4 + 1$$

4-queen problem first solution

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1			●	
2	●			
3				●
4		●		

There is a total of 256 valuations

GT algorithm will generate

- 64 valuations with $Q_1=1$;
- + 48 valuations with $Q_1=2, 1 \leq Q_2 \leq 3$;
- + 3 valuations with $Q_1=2, Q_2=4, Q_3=1$;

- = 115 valuations to find first solution

4-queen problem, BT algorithm

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1				
2				
3				
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1				
2				
3				
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1				
2				
3				
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1				
2				
3				
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1				
2				
3				
4				

4-queen problem, FC algorithm

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●			
2				
3				
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●			
2				
3		●		
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●			
2				
3				
4		●		

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●			
2			●	
3				
4		●		

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1				
2	●			
3				
4				

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1				
2	●			
3				
4		●		

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1			●	
2	●			
3				
4		●		

4-queen problem, MAC algorithm

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	●	■	■	■
2		■	X	
3		X	■	
4			X	■

Value 3 of Q₂ is unsupported in Q₃,
 Value 4 of Q₃ is unsupported in Q₂,
 Value 2 of Q₃ is unsupported in Q₄,

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1		■		
2	●	■	■	■
3		■		
4			■	

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1		■		
2	●	■	■	■
3		■	■	
4		●	■	■

	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1		■	●	■
2	●	■	■	■
3		■	■	
4		●	■	■

Υβριδικοί Αλγόριθμοι

- Μπορούμε να συνδυάσουμε τις λειτουργίες διαφορετικών αλγορίθμων οπισθοδρόμησης και να πάρουμε **υβριδικούς αλγόριθμους** (*hybrid algorithms*).
- Π.χ. Μπορούμε να συνδυάσουμε τη lookahead λειτουργία του forward checking και τη lookback λειτουργία του BJ:
 - FC-BJ
 - FC-CBJ
 - MAC-BJ
 - MAC-CBJ
 - ...

Conflict-based Backjumping (CBJ)

- Το **Conflict-based Backjumping** ανήκει στην κατηγορία των look-back αλγορίθμων που κάνουν έξυπνη οπισθοδρόμηση από αδιέξοδα.
- Σε αντίθεση με το από BJ που κάνει backjumps μόνο από αδιέξοδα σε φύλλα, το CBJ μπορεί να κάνει backjumps και από αδιέξοδα σε εσωτερικούς κόμβους:
 - για κάθε μεταβλητή x έχουμε ένα σύνολο συγκρούσεων (conflict set),
 - όταν μια ανάθεση (x, a) αποτύχει λόγω παραβίασης περιορισμού με μια προηγούμενη μεταβλητή y , η y προστίθεται στο conflict set της x ,
 - αν δεν υπάρχουν άλλες τιμές στο domain της τρέχουσας μεταβλητής x , ο CBJ οπισθοδρομεί στην πιο βαθιά μεταβλητή w στο conflict set της x .
 - ✓ και το conflict set της x προστίθεται στο conflict set της w ,
 - ✓ μετά μπορεί να γίνει περαιτέρω backjump από την w .

FC-CBJ

- **Forward Checking με Conflict-based Backjumping:**

- Ο FC-CBJ συνδυάζει το look-ahead του FC με το έξυπνο backjumping του CBJ,
- για κάθε μεταβλητή έχουμε ένα σύνολο συγκρούσεων (conflict set),
- όταν το forward checking μιας ανάθεσης (x,a) έχει ως αποτέλεσμα τη διαγραφή τιμής από το domain μιας μεταβλητής y , το x προστίθεται στο conflict set του y ,
- αν μετά το forward checking μιας ανάθεσης (x,a) το domain μιας μεταβλητής y μείνει κενό, τότε οι μεταβλητές στο conflict set του y προστίθενται στο conflict set του x .
 - ✓ γιατί γίνεται αυτό;
- αν δεν υπάρχουν άλλες τιμές στο domain της τρέχουσας μεταβλητής x , ο FC-CBJ οπισθοδρομεί στην πιο βαθιά μεταβλητή w στο conflict set του x ,
 - ✓ και το conflict set της x προστίθεται στο conflict set της w .

Αξιολόγηση Αλγορίθμων Οπισθοδρόμησης (1/2)

- Πως μπορούμε να συγκρίνουμε αλγόριθμους οπισθοδρόμησης για CSPs;
 - Χρονική / Χωρική Πολυπλοκότητα.
 - ✓ όχι και πολύ χρήσιμη. Όλοι είναι εκθετικοί!
 - Χρόνοι cpu.
 - Πλήθος κόμβων που επισκέπτονται στο δέντρο αναζήτησης.
 - Πλήθος ελέγχων περιορισμών (*consistency checks*) που εκτελούν.
 - Πόσες φορές οπισθοδρομούν.

Αξιολόγηση Αλγορίθμων Οπισθοδρόμησης (2/2)

- Μερικά θεωρητικά αποτελέσματα:
 - Κόμβοι στο δέντρο αναζήτησης:
$$FC-CBJ \leq FC-BJ \leq FC \leq BJ \leq BT$$
$$CBJ \leq BJ$$
 - Πλήθος ελέγχων περιορισμών:
$$CBJ \leq BJ \leq BT$$
$$FC-CBJ \leq FC-BJ \leq FC$$
 - CPU χρόνοι;

Πάντα χρειάζονται
ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ!!!

Ευριστικές Μέθοδοι για CSPs (1/2)

- Οι αλγόριθμοι αναζήτησης πρέπει να παίρνουν αποφάσεις:
 - 1) Ποια θα είναι η επόμενη μεταβλητή;
 - 2) Ποια τιμή να της δώσω;
 - 3) Ποιόν περιορισμό να εξετάσω;
- Οι αποφάσεις που παίρνει ο αλγόριθμος κάθε φορά επηρεάζουν δραστικά το μέγεθος του χώρου αναζήτησης (και την απόδοση του αλγορίθμου).
 - Ειδικά η (1).
- Ευριστικές μέθοδοι βοηθούν τους αλγόριθμους να παίρνουν σωστές αποφάσεις.

Ευριστικές Μέθοδοι για CSPs (2/2)

- **Ευριστικές μέθοδοι διάταξης μεταβλητών** (variable ordering heuristics).
 - **στατικά heuristics:**
 - MaxDegree, Bandwidth, ...
 - **δυναμικά heuristics:**
 - MRV, Brelaz, dom/deg, ...
- **Ευριστικές μέθοδοι διάταξης τιμών** (value ordering heuristics).
 - Geelen's promise, least-constraining...
- **Ευριστικές μέθοδοι διάταξης περιορισμών.**
 - ;

Heuristics Δυναμικής Διάταξης Μεταβλητών

- **Ελάχιστες Εναπομείναντες Τιμές (MRV) ή Μικρότερο Πεδίο Ορισμού (SD)**
 - Σε κάθε βήμα της αναζήτησης διάλεξε τη μεταβλητή με το μικρότερο πεδίο ορισμού.
 - Γιατί; (Fail-First Principle).
- **Αν υπάρχουν πολλές;**
 - Διάλεξε μια στην τύχη.
 - Διάλεξε τη μεταβλητή με το μεγαλύτερο βαθμό στον αρχικό γράφο περιορισμών.
 - Διάλεξε τη μεταβλητή με το μεγαλύτερο μελλοντικό βαθμό (δηλ. αυτή που εμπλέκεται στους περισσότερους περιορισμούς με μελλοντικές μεταβλητές).
 - **Brelaz** heuristic.
- Πολλές παραλλαγές έχουν προταθεί:
 - **dom/deg.**

Heuristics Διάταξης Τιμών

- **Min-Conflicts:**

- Συσχέτισε με κάθε τιμή a το συνολικό πλήθος τιμών σε μελλοντικές μεταβλητές που είναι ασύμβατες με την a .
- Διάλεξε την τιμή με το μικρότερο τέτοιο πλήθος.
- Εναλλακτικά: Διαίρεσε το πλήθος των ασύμβατων τιμών κάθε μελλοντικής μεταβλητής x με το μέγεθος του πεδίου ορισμού της x .

- **Geelen's Promise:**

- Για κάθε τιμή a μέτρησε το συνολικό πλήθος τιμών σε μελλοντικές μεταβλητές που είναι συμβατές με την a .
- Υπολόγισε το γινόμενο αυτών. Αυτό ονομάζεται η **υπόσχεση (promise)** της τιμής a .
- Διάλεξε την τιμή με τη μεγαλύτερη υπόσχεση.

Μέθοδοι Τοπικής Αναζήτησης

- **Τοπική αναζήτηση:**
 - *Hill climbing:*
γειτονιά = αλλαγή τιμής σε μια μεταβλητή.
 - *min-conflicts:*
γειτονιά = αλλαγή τιμής σε μια μεταβλητή από αυτές που συμμετέχουν σε παραβίαση περιορισμού.
 - Αποφυγή τοπικών βέλτιστων => heuristics
 - *random-walk.*
μερικές φορές διάλεξε μια τοπική κίνηση στην τύχη.
 - *tabu search*
απέφυγε πρόσφατες κινήσεις που έχει δοκιμάσει και οδήγησαν σε τοπικό βέλτιστο
- **Δεν εγγυώνται πληρότητα.**

Min-Conflicts Αλγόριθμος

- **Ξεκίνα με μια τυχαία ανάθεση τιμών σε μεταβλητές:**
 - ή μια που φαίνεται να είναι καλή με βάση κάποιο heuristic
 - κάποιιο περιορισμοί θα παραβιάζονται.
- **Προσπάθησε να επιδιορθώσεις την αρχική ανάθεση:**
 - άλλαξε την ανάθεση τιμής σε μεταβλητή που κάνει να ικανοποιούνται όσο το δυνατόν περισσότεροι περιορισμοί,
 - τοπικά βέλτιστα.
- *Random restarts.*
- *Simulated annealing.*
- *Tabu search.*

Min-Conflicts (version 1)

```
procedure Min_Conflicts( $P$ ,  $maxTries$ ,  $maxChanges$ )
  for  $i := 1$  to  $maxTries$  do
     $A :=$  initial complete assignment of the variables in  $P$ 
    for  $j := 1$  to  $maxChanges$  do
      if  $A$  satisfies  $P$  then return ( $A$ )
      else
         $x :=$  randomly chosen variable whose assignment is
in conflict
         $(x, a) :=$  alternative assignment of  $x$  which satisfies
the maximum number of
constraints under the current assignment  $A$ 
        if by making assignment  $(x, a)$  you get a cost  $\leq$ 
current cost then
          make the assignment
        endif
      endfor
    endfor
  return ("No solution found")
```


Min-Conflicts (version 2)

```
procedure Min_Conflicts( $P$ ,  $maxTries$ ,  $maxChanges$ )
  for  $i := 1$  to  $maxTries$  do
     $A :=$  initial complete assignment of the variables in  $P$ 
    for  $j := 1$  to  $maxChanges$  do
      if  $A$  satisfies  $P$  then return ( $A$ )
      else
         $(x, a) :=$  the alternative assignment of a variable  $x$ 
        which minimizes the number of constraint
        violations under the current assignment  $A$ 
        if by making assignment  $(x, a)$  you get a cost  $\leq$ 
        current cost then
          make the assignment
        else break
      endif
    endfor
  endfor
  return ("No solution found")
```


Min-Conflicts με Random Walk

- Πως μπορούμε να ξεφύγουμε από τοπικά βέλτιστα χωρίς επανεκκινήσεις;
 - (δηλ. με τοπικά βήματα);
- Προσθέτοντας “θόρυβο” στον αλγόριθμο!
- *Random walk* (τυχαίος περίπατος):
 - η γειτονική κατάσταση πάντα επιλέγεται τυχαία
 - μια τέτοια τεχνική είναι σχεδόν αδύνατο να βρει λύση
 - άρα χρειάζεται κάποια καθοδήγηση
- **Το random walk μπορεί να συνδυαστεί με το heuristic που καθοδηγεί την αναζήτηση χρησιμοποιώντας μια πιθανοτική κατανομή:**
 - p – πιθανότητα χρήσης του random walk.
 - $(1-p)$ – πιθανότητα χρήσης του heuristic.

Min-Conflicts with Random Walk (version 1)

```
procedure Min_Conflicts( $P, maxChanges, p$ )  
   $A :=$  initial complete assignment of the variables in  $P$   
  for  $j:=1$  to  $maxChanges$  do  
    if  $A$  satisfies  $P$  then return ( $A$ )  
    else  
      if probability  $p$  verified  
         $x :=$  randomly chosen variable whose assignment is in  
        conflict  
         $(x, a) :=$  randomly chosen alternative assignment of  $x$   
      else  
         $(x, a) :=$  the alternative assignment of a variable  $x$  which  
        minimizes the number of constraint violations under  
        the current assignment  $A$   
        make the assignment  $(x, a)$   
      endif  
    endfor  
  return ("No solution found")
```


Min-Conflicts with Random Walk (version 2)

```
procedure Min_Conflicts( $P, maxChanges, p$ )  
   $A :=$  initial complete assignment of the variables in  $P$   
  for  $j:=1$  to  $maxChanges$  do  
    if  $A$  satisfies  $P$  then return ( $A$ )  
    else  
       $x :=$  randomly chosen variable whose assignment is in  
conflict  
      if probability  $p$  verified  
         $(x, a) :=$  randomly chosen alternative assignment of  $x$   
      else  
         $(x, a) :=$  the alternative assignment of  $x$  which satisfies  
the maximum number of constraints under  
the current assignment  $A$   
        make the assignment  $(x, a)$   
      endif  
    endfor  
  return ("No solution found")
```


Useful Links

- **On-line guide to Constraint Programming:**
 - kti.ms.mff.cuni.cz/%7Ebartak/constraints/
- **Constraints Archive:**
 - cs.unh.edu/ccs/archive/
- **CSPLib : a problem library for constraints:**
 - 4c.ucc.ie/~tw/csplib/
- **Course on Theory and Practice of Constraint Satisfaction:**
 - cse.unl.edu/~choueiry/CSCE990-05/schedule.htm

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Στεργίου Κωνσταντίνος. «**Τεχνητή Νοημοσύνη**». Έκδοση: 1.0. Κοζάνη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.uowm.gr/courses/ICTE103/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Όχι Παράγωγα Έργα Μη Εμπορική Χρήση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους
υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

- Τεχνητή Νοημοσύνη, Μια σύγχρονη προσέγγιση, S. Russel, P. Norvig, Εκδόσεις Κλειδάριθμος

